

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY NA VÝSLEDKY ANALÝZY SILNÝCH STRÁNEK, SLABÝCH STRÁNEK, PŘÍLEŽITOSTÍ A HROZEB V ÚZEMÍ

Označení skupin jevů-tematických okruhů:

G	-horninové prostředí a geologie
V	-vodní režim
ŽP	-hygiena životního prostředí
K	-ochrana přírody a krajiny
D	-veřejná dopravní infrastruktura
I	-veřejná technická infrastruktura
SD	-sociodemografické podmínky
B	-bydlení
R	-rekreace
H	-hospodářské podmínky

- Odrážkami jsou prováděny komentáře k jednotlivým bodům SWOTT analýzy podle tematických okruhů – skupin jevů, v některých případech pro více jevů najednou a i mimo „své“ tematické okruhy.

D.I. VLIV NA ELIMINACI, NEBO SNÍŽENÍ HROZEB ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Z hlediska vztahu k Zásadám územního rozvoje Olomouckého kraje (ovlivnitelnosti ZÚR) je možno rozlišit zjištěné hrozby do 3 základních okruhů (toto členění je použito i u podkapitol D. II. a D. III.) :

Hrozby neovlivnitelné ZÚR OK (jsou vnímány v rámci širších souvislostí, výchozích hodnocení, obecně je s nimi uvažováno jako s výchozími podmínkami území) :

- G. Neřešené aktivní sesuvy mohou znehodnotit půdu pro další využití (především hospodářské) a narušit zvláště chráněná území přírody.
- ŽP. Přibývání lokálních zdrojů emisí vzhledem k přechodu řady domácností na vytápění tuhými palivy. Výrazné zhoršení ovzduší ve venkovských obcích.
- K. Zánik trvalých travních porostů v důsledku neudržování luk a pastvin – postupné zarůstání a přeměna na lesní půdní fond.
- K. Neobdělávání zemědělské půdy, zarůstání plevelem, degradace obrazu krajiny.
- K. Odlesňování, či špatný stav lesů má negativní dopad na celý ekosystém kraje, snížení retenčních schopností lesa zhoršuje průběh povodní.
- D. Vysoké ceny jízdného a nízké využívání osobní železniční dopravy, růst dopravy silniční.
- D. Rostoucí kamionová doprava představuje riziko zhoršování stavu dálnic a rychlostních silnic a omezuje jejich využitelnost.
- ŽP. Růst cen plynu a závislost na dodavatelích mimo ČR zvyšuje riziko přechodu na spalování tuhých paliv, což povede ke zhoršování stavu životního prostředí.
- ŽP. Neinformovanost v oblasti nakládání s odpady, spalování odpadu v lokálních topeništích namísto třídění a recyklace vede k růstu emisí vypouštěných do ovzduší.

- H. Vysoké procento obyvatel pouze se základním vzděláním nebo úplně bez vzdělání může vést ke zvýšení dlouhodobé nezaměstnanosti.
- H. Migrace vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do hospodářsky silnějších krajů, „odliv mozku“.
- Přímé ovlivnění vzdělanostní struktury obyvatel kraje ZÚR OK je velmi omezené, podmínky vzdělanosti obyvatel je však nutno přiměřeně vnímat. K omezení migrace přispívají všechny opatření ke zvýšení atraktivity bydlení v Olomouckém kraji.
- G. Omezení investičního rozvoje na poddolovaném území, především v obcích v pohoří Jeseníky.
- G. Objekty se starými ekologickými zátěžemi je ohrožován zdravotní stav obyvatelstva i ŽP.
- Ovlivnění zdravotního stavu obyvatel starými ekologickými zátěžemi je z hlediska měřítek ZÚR nepostižitelné. Pozornost je nutno tomuto jevu (podobně i poddolovaným územím) věnovat na úrovni územních plánů, podklady jsou však omezené.
- R. Přílišná návštěvnost národních kulturních památek zatěžuje obyvatele v okolí nadměrným pohybem osob i dopravních prostředků a snižuje kvalitu jejich obytného a životního prostředí.
- Nutno řešit konkrétní případy na úrovni těchto obcí v OK.
- B. Degradace panelových sídlišť a různých specifických obytných oblastí, což je spojené především s koncentrací sociálně slabých a nekooperativních obyvatel a s růstem etnizace problémů bydlení.
- V ZÚR je tato hrozba přímo uváděna, řešení je navrženo hledat na úrovni územních plánů, např. v rámci programů regenerace sídlišť.

Hrozby omezeně ovlivnitelné ZÚR:

- V. Nebezpečí vylidňování území ohrožených povodněmi. Vysoká eroze půd v záplavových územích, ohrožení investičního rozvoje v těchto územích.
- Obecně se ukazuje, že praktické dopady na počet obyvatel v měřítku regionů a obcí jsou poměrně malé, jedná se o jednotlivé lokality v obcích.
- B. Posilování výstavby rodinných domů vede k extenzivnímu využívání území a k větší suburbanizaci.
- Struktura bytové výstavby odráží jak preference investorů, tak i ekonomické podmínky, bohužel nastavení makroekonomických podmínek, nástrojů využití území je neúčinné, umožňující extenzivní rozvoj. ZÚR formuluje postup stanovení přiměřeného návrhu nové bytové výstavby v obcích.
- H. Nízká úroveň HDP se promítne i do ostatních oblastí a rovněž i diferencovaně v území, což způsobí prohloubení hospodářských disparit.
- Nízká úroveň HDP v OK je uváděna jako zásadní argument podporující potřebu zvýšení nabídky ploch pro podnikání a posílení veřejné infrastruktury.
- V. Přímé vypouštění odpadních vod do vodních toků zvyšuje znečištění povrchových vod.
- SD. Deformace věkové struktury obyvatel ve vybraných lokalitách, výhledově navazující úbytky počtu obyvatel.
- Zvyšování obecné atraktivity bydlení v ZÚR vytváří podmínky pro stabilizaci obyvatel, zlepšení migračních sald. Navazující problémy vývoje věkové struktury podmiňuje do značné míry vývoj počtu obyvatel. Vyvolané potřeby lokalizace sociálně zdravotních zařízení nemají plošné dopady v měřítku ZÚR, je jim potřeba věnovat pozornost zejména na úrovni územních plánů obcí.
- B. Nízká výstavba nových bytů zvyšuje jejich ceny i ceny starších bytů a podílí se takto na migraci obyvatel ven z kraje.

- Pro přiměřené posílení výstavby nových bytů vytváří ZÚR nepřímou územní, technické, ale i širší předpoklady. Samotná migrace má však původ zejména v málo atraktivních hospodářských podmínkách kraje.
- D. Rozvoj vojenských letišť s umístěním stíhacího letectva by mohl znamenat omezení investičního rozvoje v prostorech ochranných pásem letišť.
- D. Rušení letišť by mohlo negativně ovlivnit atraktivitu území z hlediska zahraničních investorů.
- SD. Ohrožení sociální stability území nezaměstnaností. Prohlubování regionálních disparit.
- H. Dlouhodobě nízká mzdová úroveň může v případě zvýšeného tlaku na pohyb obyvatel za prací vést k vyliďňování regionu.
 - Nezaměstnanost a nízká mzdová úroveň představují základní omezení rozvoje celého kraje, dopadající zejména na území specifických oblastí, ZÚR výrazně definuje a akcentuje tyto problémy a navrhuje zásadní zlepšení podmínek pro hospodářský rozvoj kraje.
- B. Ve spojení s odlivem obyvatelstva hrozí zánik trvalého bydlení v menších obcích, především mimo rekreační oblasti.
 - V posledních letech, s rozvojem suburbanizačních procesů a růstem automobilizace, se projevují tendence ke zlepšení, ZÚR dále zlepšuje podmínky zejména v oblasti veřejné infrastruktury.
- R. Nadměrná koncentrace nové bytové výstavby v rekreačních územích, která slouží pouze k sezónnímu využití a která tak mnohdy ohrožuje i vlastní rekreační potenciál.
 - V ZÚR je požadováno přiměřené řešení na úrovni územních plánů, obecně by mělo být zakomponováno do úplných bilancí obyvatel a bydlení, nezbytných zejména v rekreačních územích.

Hrozby ovlivnitelné ZÚR:

- G. Plošné a neregulované provádění těžby zejména v lokalitách s vysokou koncentrací ložisek, naruší ráz krajiny a může ohrozit životní prostředí i zdroje podzemních vod.
- G. Některá významná ložiska stavebních surovin jsou soustředěna v oblastech CHKO.
 - V ZÚR stanovuje pravidla pro exploataci ložisek zejména se zaměřením na území s vysokou koncentrací stávající a navrhované těžby. Jsou stanoveny podmínky i pro konkrétní případy. Zároveň je potřeba mít na paměti i význam těžby pro posílení hospodářských podmínek území, zejména ve specifických oblastech.
- V. Nedostatek vodních ploch zhoršuje možnosti zadržování vody při povodních, nebo v dobách sucha.
- V. Nízká soběstačnost obcí z hlediska vlastních zdrojů vody vyžaduje budování a provozování skupinových vodovodů.
- V. Při budování vodních cest dojde k nevratným změnám v území, ve vodním režimu i v celém ekosystému.
 - V ZÚR jsou plně vnímány dopady na ochranu přírody, krajiny, problematické jsou i dopady v hospodářské oblasti zejména s ohledem na celkové realizační náklady.
- D. Výstavba nových silnic a obchvatů obcí stejně jako odstavných ploch a garáží.
- D-ŽP. S výstavbou dalších silnic a dálnic poroste procento obyvatel zasažených emisemi.
- D-ŽP Přibývání obcí s vysokým znečištěním ovzduší z důvodu rostoucí silniční dopravy.
 - Dopravní řešení v ZÚR vedou k celkovému poklesu měrných emisí z dopravy.
- D. Vzhledem k parametrům trasy VRT (poloměry oblouku, sklonitost apod.) dochází při budování trasy ke střetu prakticky se všemi limity, které se v tomto prostoru nacházejí.
- D. Vedení trasy I/44 přes CHKOJ. Tento prostor je zároveň i ptačí oblastí (NATURA 2000).

- ZÚR navrhuje řešení tunelovou variantou, která je šetrnější než úprava trasy v povrchovém profilu.
- SD. Zrychlený úbytek počtu obyvatel vzhledem ke zvýšené migraci obyvatel, úbytky počtu obyvatel sídlišť a odlehlých venkovských obcí.
- Návrhy ZÚR zejména v oblasti dopravy a infrastruktury zvyšují atraktivitu bydlení v těchto oblastech.
- H. Malý počet rozvojových ploch neumožňuje lokalizaci nových investic, což má dopad na ekonomický rozvoj kraje i zaměstnanost.
- ZÚR stabilizuje podmínky vzniku rozvojových ploch pro podnikání na přiměřené úrovni (s ohledem na lokalitu, nezaměstnanost regionu, dopravní předpoklady atd.). ZÚR vymezuje rozvojové oblasti, ve kterých bude vznik rozvojových ploch pro podnikání podporován. Zároveň posiluje úlohu rozvojových os stabilizací jejich polohy a zlepšením parametrů dopravních cest.

D.II. VLIV NA POSÍLENÍ SLABÝCH STRÁNEK ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Slabé stránky neovlivnitelné ZÚR :

- K. Jen cca desetina obcí má na svém území registrované významné krajinné prvky.
 ŽP. Na území skoro poloviny obcí se nacházejí objekty se starými ekologickými zátěžemi.
- Bude předmětem řešení ÚP
- K. Nízký stupeň přirozenosti a špatný zdravotní stav lesů. Převaha jehličnatých stromů.
 K. Nízký výskyt trvalých travních porostů, což snižuje ekologickou stabilitu území.
 D. Míra automobilizace je v kraji podprůměrná, snižuje to mobilitu obyvatel.
 ŽP. Sběrný a sběrné dvory nejsou lokalizovány v menších obcích.
- Bude předmětem řešení ÚP
- ŽP. V kraji nejsou lokalizovány spalovny tuhého komunálního odpadu, což vede k ukládání odpadu na skládky.
- Bude předmětem řešení ÚP
- K. Území kraje pokrývá poměrně velká výměra orné půdy (> než je celorepublikový průměr).
 SD. Pokles počtu obyvatel uvnitř měst.
- Bude předmětem řešení ÚP, možnosti řešení jsou však velmi omezené
- B. Mírné zaostávání vybavenosti bytů ústředním nebo etážovým topením, zejména v okrajových územích.
 SD. Téměř pětina obyvatel kraje nemá žádné, nebo pouze základní vzdělání.
 SD. Ve městech klesá podíl dětí.
 SD. Roste podíl obyvatel v poproduktivním věku.
- Možnosti výraznějšího ovlivnění ZÚR jsou omezené, tyto trendy je nutno vnímat a v konkrétních případech územních plánů na ně reagovat (např. v návaznosti na výstupy z komunitního plánování obcí, oborové dokumenty z oblasti školství).

Slabé stránky omezeně ovlivnitelné ZÚR :

- ŽP. Zhoršující se kvalita ovzduší především ve větších městech.
 ŽP. Roste počet liniových zdrojů emisí, především z dopravy.
 ŽP. Velké procento obyvatel je zatíženo nadlimitními hodnotami některé ze znečišťujících látek
- Jedná se o obecnou tendenci posledních let s omezenou možností ovlivnění lokalizace zdrojů znečištění a nové zástavby (s výjimkou vybraných komunikací). Výraznější možnosti řešení existují na úrovni jednotlivých územních plánů.
- SD. Pokles počtu obyvatel z hlediska krátkodobé i dlouhodobé změny jejich počtu.

- SD. Pokles počtu obyvatel v území ORP Konice, Přerov, Šumperk (Hanušovicko), dlouhodoběji se pokles projevuje i na Prostějovsku.
- Pokles počtu obyvatel v regionech je ZÚR omezován zlepšováním jejich atraktivity, zejména hospodářských podmínek území (ve specifických oblastech).
- H. Nejnižší relativní úroveň HDP v rámci ČR.
- H. Kraj je dlouhodobě na třetím místě v nezaměstnanosti v rámci krajů ČR.
- H. Vysoký podíl vyjíždějících za prací.
- H. Kraj je z hlediska vývoje průměrné hrubé měsíční mzdy na předposlední až poslední pozici.
- Úroveň HDP, nezaměstnanost a nízká mzdová úroveň představují základní omezení rozvoje celého kraje, dopadající zejména na území specifických oblastí, ZÚR výrazně definuje tyto problémy a navrhuje zásadní zlepšení podmínek pro hospodářský rozvoj kraje.
- B. Podprůměrná intenzita nové bytové výstavby v letech 2001–2004.
- Bude předmětem řešení zejména v ÚP.

Slabé stránky ovlivnitelné ZÚR:

- I. Dostí vysoká závislost na vnějších zdrojích energie.
- ZÚR řeší deklaraci podpory využití alt. zdrojů energie (biomasa, výsadba energetických rychle rostoucích dřevin, větrná energie, apod.)
- V. Podprůměrný rozsah vodních ploch ve vztahu k jiným krajům.
- V. V kraji je značný rozsah záplavových území a vysoké procento obyvatelstva ohroženého povodněmi. Krajina má sníženou retenční schopnost.
- D. Více než třetina obyvatel žije v prostorech ochranných pásem letišť.
- D. Pouze třetina obcí má návaznost na železniční stanici či zastávku.
- D. Málo obcí i obyvatel má přímou návaznost na železniční koridory.
- R. Malý podíl na lůžkové kapacitě v ČR.
- R. Nevyužitý rekreační potenciál ubytovacích kapacit druhého bydlení (rekreační chalupy) v regionech Konice, Němčice, Moravský Beroun, Zlaté Hory, Javorník a Lipník nad Bečvou.
- Možnosti rozvoje rekreace a ubytovacích kapacit se v ZÚR promítly do stanovení podmínek a kapacit rekreačních krajinných celků. Předpoklady rozvoje rekreace jsou obecně posilovány.
- H. Nízký počet obcí s rozvojovými plochami.
- ZÚR neurčuje počet rozvojových ploch. ZÚR stabilizuje podmínky vzniku rozvojových ploch pro podnikání na přiměřené úrovni (s ohledem na lokalitu, nezaměstnanost regionu, dopravní předpoklady atd.). ZÚR vymezuje rozvojové oblasti, ve kterých bude vznik rozvojových ploch pro podnikání podporován. Zároveň posiluje úlohu rozvojových os stabilizací jejich polohy a zlepšením parametrů dopravních cest.

D.III. VLIV NA VYUŽITÍ SILNÝCH STRÁNEK A PŘÍLEŽITOSTÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Silné stránky a příležitosti neovlivnitelné ZÚR:

- G. Malý podíl poddolovaných území z celého území kraje.
- G. Existence řady ložisek nerostných surovin nadmístního a celostátního významu.
- G. Velké množství zjištěných a předpokládaných ložisek nerostných surovin, včetně CHLÚ a DP na území Olomouckého kraje umožňuje další rozvoj těžby.
- ŽP. Velmi malá část zastavěného území je v oblastech s vysokým rizikem výskytu radonu.
- K. Velký podíl lesů v porovnání s celorepublikovým průměrem.
- K. Využití zemědělské půdy k produkci biopaliv.

- SD. Možnost zastavení úbytku obyvatel kraje zvýšením salda migrace se zahraničím.
- SD. Vzhledem k mírně nadprůměrnému podílu dětí lze předpokládat pomalejší proces všeobecného stárnutí populace.
- B. Celkově nadprůměrná intenzita přírůstku nových bytů v RD v období 1991–2001.
- B. Podprůměrný podíl bytů v panelových domech.
- B. Podprůměrný podíl obyvatelstva žijícího v obcích s průměrnou úrovní tržního nájemného staršího bytu nad 50 Kč/m²/měsíc.
- o Na silné stránky v oblasti bydlení je ZÚR navazováno, jsou vytvářeny obecné předpoklady pro obnovení dynamiky nové bytové výstavby z minulosti.
- H. Vysoká míra VŠ vzdělaných obyvatel rozšiřuje potenciál kvalifikovaných pracovních sil.
- I. Výhledové rozšiřování využití centrálních zdrojů ve větších městech.
- R. Rozvoj zimní rekreace v obcích s lyžařskými vleky nebo lanovkami.

Silné stránky a příležitosti omezeně ovlivnitelné ZÚR:

- V. Poměrně vysoký rozsah CHOPAV ukazuje na velké zásoby podzemních vod, které jsou podmínkou soběstačnosti kraje v zásobování pitnou vodou.
- K. Nadprůměrná rozloha nadregionálních biocenter.
- K. CHKO a přírodní parky vytvářejí dobrý potenciál pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.
- SD. Růst počtu obyvatel v atraktivních obcích v příměstských regionech (okolí Olomouce, částečně i Prostějova a Šumperku) a v obcích s rekreačními funkcemi.
- o ZÚR pojímají suburbanizaci jako rozporuplný proces, který je v zásadě pozitivní – pokrývá objektivní poptávku po kvalitním bydlení, přitom je však nutno respektovat racionální omezení tohoto rozvoje – spojená jak s ochranou životního a rekreačního prostředí, tak rozvojem veřejné infrastruktury a optimálním využitím disponibilních ploch.
- H. Existence letišť u všech větších měst je předpokladem pro příchod zahraničních investic.
- o ZÚR zohledňuje zejména v rozvojové oblasti RO 1.
- I. Vysoký stupeň plynofikace obcí a domácností v kraji.
- ŽP. Rozvoj plynofikace.
- ŽP. Výhledové rozšiřování využití centrálních zdrojů ve větších městech.
- ŽP. Vyšší využití obnovitelných zdrojů energie.
- ŽP. Výstavba čistíren odpadních vod v obcích.
- G. Po vytěžení dobývacích prostor stavebních surovin mohou na některých z těchto míst vzniknout vodní nádrže, které mohou být využity k rekreačním účelům.
- R. Nadprůměrný rekreační potenciál koncentrovaný především do oblasti Jeseníku.
- o Využití rekreačního potenciálu území Jeseníků je ZÚR pojímáno komplexně, zejména s ohledem na posílení hospodářských podmínek území (specifické oblasti) při zachování rekreačních předpokladů území a kvalitního životního prostředí.

Silné stránky a příležitosti ovlivnitelné ZÚR:

- G. Velké množství zjištěných a předpokládaných ložisek nerostných surovin, včetně CHLÚ umožňuje další rozvoj těžby, což může mít pozitivní dopad na ekonomiku kraje.
- o ZÚR zohledňuje v přiměřeném rozsahu.
- V. Většina obyvatel je napojena na veřejný vodovod, i když většina obcí nemá vlastní centrální zdroj pitné vody.
- V. Stav napojení obyvatel na ČOV je nad průměrem ČR.
- V. V rámci CHOPAV je možné najít další využitelné zdroje vody.

- V. Navrhované vodní nádrže mohou zlepšit situaci v zásobování kraje vodou i zvýšit rekreační potenciál a zároveň i snížit vlivy povodní.
- ZÚR tuto skutečnost zohledňuje, konečný rozsah vodních nádrží bude závislý na dokončení dokumentů s republikovým významem.
- ŽP. Na území kraje není žádné úložiště jaderného odpadu, ani se žádné neplánuje.
- ŽP. Na území kraje není žádná jaderná elektrárna, nezasahuje do něj žádné bezpečnostní pásmo.
- D. Dobrá dopravní obslužnost dálnicemi a rychlostními silnicemi pro většinu obyvatel kraje.
- D. Dobrá dopravní obslužnost silnicemi I. třídy pro většinu obyvatel kraje.
- D. Území kraje je dostatečně pokryto letišti.
- D. Rekonstrukce hlavních železničních tratí a rozšiřování sítě železničních koridorů včetně budování vysokorychlostních tratí.
- D. V obcích s napojením na silnice I. třídy lze očekávat rozvoj ekonomických aktivit i bydlení.
- I. Plynofikace území jako předpoklad pro investiční rozvoj s udržením dobrého stavu ŽP.
- SD. Pokles nezaměstnanosti od roku 2001.
- Dosud však nedošlo k zásadnímu zlepšení situace, proto ZÚR výrazně akcentuje řešení předpokladů hospodářského rozvoje.
- H. Vybudováním vodních cest lze podpořit ekonomický rozvoj území.
- ZÚR zohledňuje, plně vnímá omezení tohoto řešení.

D.IV. VLIV NA STAV A VÝVOJ HODNOT ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Při hodnocení vlivu ZÚR na stav a vývoj hodnot řešeného území je vycházeno ze základního členění na přírodní, kulturní a civilizační hodnoty, přitom je vnímána jejich spojitost a podmíněnost včetně vlastní územní diferenciaci na území Olomouckého kraje.

Velký význam pro ochranu hodnot v území bude mít pravidelná aktualizace Územně analytických podkladů Olomouckého kraje. Zde budou soustředovány všechny ochranné zájmy vyplývající jak z legislativy, tak i z rozhodnutí a také i nové požadavky na ochranu hodnot v území.

Přírodní hodnoty:

- životní prostředí, přírodní krajina
- přírodní zdroje (nerostné bohatství, vodní zdroje, zdroje přírodních léčivých vod a přírodních minerálních vod, energetické obnovitelné zdroje)

Kulturní hodnoty

- nemovité kulturní památky
- památková území
- místa archeologických nálezů a nalezišť
- urbanistické a architektonické dědictví
- kulturní tradice

Civilizační (antropogenní) hodnoty:

- osídlení (struktura osídlení, stabilita osídlení, soudržnost obyvatel území).
- hospodářské podmínky (zaměstnanost obyvatel, územní podmínky pro podnikání, veřejná infrastruktura).

ZÚR představuje dokument, který vytváří podmínky pro stabilizaci a rozvoj civilizačních hodnot území s vnímáním podmínek jejich územní diferenciaci. Pozitivní vliv na stav a vývoj hodnot v území je realizován zejména:

- vymezením rozvojových oblastí a os a specifických oblastí, stabilizací sídelní struktury kraje
- vymezením ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv nadmístního významu.

Vliv vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí na hodnoty území

Přírodní hodnoty:

ZÚR akceptuje vymezení rozvojových oblastí a os a specifické oblasti z PÚR ČR. V řešení ZÚR na toto vymezení navazují a vymezují další rozvojové oblasti a osy. Základní jednotkou pro vymezení oblastí je území obce (pro oblasti vymezené PÚR ČR je území ORP). ZÚR stanovují povinnosti při upřesňování vymezení v ÚP respektovat a minimalizovat zásahy do všech chráněných částí přírody.

Vzhledem k tomu, že vymezení rozvojových oblastí sleduje vymezení rozvojových os a tyto akceptují průběh historicky založených dopravních tras a sledují i rozložení obyvatelstva v území (struktura osídlení a hustoty osídlení), je velmi pravděpodobné, že se nebude vždy možné vyhnout území, které bude podléhat ochraně (chráněná část přírody, ochrana kvalitní půdy, ochrana lesa, nerostných surovin, apod.). Je to dáno dosti velkým pokrytím území kraje ochrannými zájmy a geomorfologií terénu (viz schéma č. 1 a 2). To neznamená, že při zpracování podrobné dokumentace nebude hájena povinnost vyčerpat všechny dostupné možnosti vedoucí k ochraně hodnot, případně pokud nebude jiné řešení, bude hledána v území kompenzace za vzniklé újmny v území.

Kulturní hodnoty:

V cenných částech krajiny s kumulací zachovalých segmentů jak krajiny, tak i původního osídlení je navrženo ZÚR rozhodování o změnách v území podmínit zpracováním územní studie. Smyslem tohoto vymezení je stabilizovat názor na rozsah chráněného území, na podmínky ovlivňující využití území a možnosti provádění změn v území.

Kulturní památky nacházející se v sídlech, by neměly být řešením ZÚR dotčeny (ZÚR nezasahuje svým řešením do zastavěných částí sídel, vzhledem k tomu že podrobnější prověření možnosti provádění změn v území, pokud nejsou nadmístního významu, již jednoznačně náleží územním plánům).

Civilizační (antropogenní) hodnoty:

Základním výchozím cílem je další optimalizace polycentrické sídelní struktury Olomouckého kraje. Není předpokládána podpora pásového, nebo rozptýleného osídlení. Tento přístup umožňuje zlepšení podmínek pro kvalitní životní prostředí, zachování prostupnosti krajiny nejen s ohledem na zájmy ochrany přírody, ale i propojení zastavěných území (sídel). Omezení zástavby jsou mimo jiné předpokládány při využití rekreačních území – rekreačních krajinných celků.

Základem pro stabilizaci osídlení na úrovni ZÚR je vymezení a upřesnění rozvojových oblastí, os a specifických oblastí, definování jejich funkcí, možností využití v návaznosti na politiku územního rozvoje. Současně jsou stanoveny zásady pro ÚP v oblasti optimálního návrhu nové bytové výstavby v obcích a vytvoření přiměřených plošných a technických předpokladů.

Vytvoření stabilních podmínek v osídlení nepřímo pozitivně ovlivní rozvoj osídlení (demografický vývoj). Na druhé straně nelze zapomínat na zásadní podmíněnost dalšího vývoje hospodářskými podmínkami kraje, které jsou hodnoceny jako podprůměrné, do značné míry omezující rozvoj kraje. Zlepšení hospodářských podmínek je realizováno zejména podporou podnikání (návrhem podmínek lokalizace ploch pro podnikání) a návrhem veřejné infrastruktury.

Oživení rozvoje v území generuje vyšší prostředky pro ochranu hodnot, zároveň vyšší využití území a větší rozsah změn v území může negativně ovlivnit jak kulturní, tak i přírodní hodnoty a

narušit i vlastní civilizační hodnoty (např. atraktivitu bydlení). Vlastní ochrana hodnot v území je ovšem řešitelná v územních plánech.

Vliv vymezení ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv nadmístního významu na hodnoty území

ZÚR mohou ovlivnit hodnoty pouze nepřímo. ZÚR vymezují koridory zejména pro umístění liniových staveb a zároveň definují využití a význam takto vymezeného koridoru, popř. plochy. Z průběhu trasy koridoru o šířce cca 200–600m zobrazeném v měřítku 1 : 100 000 nelze dovodit, že vždy bude dotčen např. zájem ochrany přírody. Při zpracování podrobné dokumentace vzniká dostatek prostoru pro vyhledání vhodného průběhu trasy dopravní nebo technické infrastruktury. Lze zároveň i konstatovat, že takto vymezené koridory nabízí dostatek prostoru pro variantní řešení, ze kterých může vzejít optimální (konsensuální) trasa nové stavby.

Dovodit již v současné době vliv územních rezerv na hodnoty území by bylo velmi předčasné a nemusela by to být vhodná konstrukce posloupnosti dějů, ke kterým vůbec nemusí dojít. Smyslem vymezení územních rezerv dle stavebního zákona je prověřit budoucí využití území. Výsledkem prověření může být jak odstoupení od ochrany takto vymezeného území, tak i jeho změna co do velikosti a polohy a při řešení bude nutné vždy sledovat cíl, minimalizovat zásahy popř. ovlivnění hodnot v území, pokud se budou v blízkosti nacházet.

Při citlivém vymezení ploch pro realizaci ÚSES, lze vždy docílit posílení významu hodnot v území a to zejména v oblasti krajinného rázu a posílení ekologické stability území. ÚSES při své realizaci v území hodnoty posiluje a umocňuje jejich význam (vhodně navržený ÚSES v krajině, kde je dominantou je nemovitá kulturní památka obklopená scelenými lány orné půdy, může význam a optický vjem umocnit). Upřesnění průběhu ÚSES v území obcí je již věcí ÚP. Nutno ovšem konstatovat, že ÚSES může lokálně i snížit hodnoty civilizační (ztíží využití území, omezí rozvoj, zkomplikuje vyhledávání tras pro liniová vedení inženýrských sítí a silnic, apod.). V měřítku celkového přínosu pro území je však tento negativní vliv řešitelný a je menšinový co do vztahu k posílení hodnot v území.